

T.C.
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2026/20973-S.26.28679
BAŞVURU NO : 2026/10337
KARAR TARİHİ : 12/10/2026

KISMEN TAVSİYE KISMEN RET KARARI

BAŞVURAN : ■■■■■, TCKN: ■■■■■
■■■■■
■■■■■
BAŞVURUYA KONU İDARE : TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Avukat olan başvuranın, davası açabilmesi için ihtiyaç duyduğu bilgilerin tarafına verilmesi talebi hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 20/04/2026

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza yapılan başvuruda Av. ■■■■■ (T.C Kimlik No: ■■■■■ müvekkili ■■■■■ ait Elazığ ili Merkez ilçesi ■■■■■ (■■■■■ mevkiinde bulunan ■■■■■ parsel (yeni ■■■■■ ada ■■■■■ parsel) sayılı taşınmazın yenileme işlemi nedeniyle komşu parsel olan ■■■■■ parsel (yeni ■■■■■ ada ■■■■■ parsel) maliklerine karşı dava açılmasının gerektiğini, bu kapsamda, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 119 uncu maddesi uyarınca dava dilekçesinde davalıların kimlik ve adres bilgilerinin gösterilmesinin zorunlu olması nedeniyle, söz konusu taşınmaz maliklerinin T.C. kimlik numarası ve adres bilgilerinin taraflarına verilmesi talebiyle 13.04.2026 tarihinde Elazığ Tapu Müdürlüğüne yazılı başvuruda bulunulduğunu, Elazığ Tapu Müdürlüğünün 13.04.2026 tarihli cevabi yazısıyla talebin reddedildiğini, ancak ret gerekçesinin başvuruda ileri sürülen hususları karşılamadığını ve hukuka aykırı olduğunu, avukatların dava açabilmek ve müvekkillerinin haklarını koruyabilmek için gerekli bilgi ve belgelere erişiminin sağlanması gerektiğini, aksi halde dava şartlarının yerine getirilememesi nedeniyle davanın açılmamış sayılabileceğini iddia ederek dava açma amacıyla ihtiyaç duyduğu ■■■■■ parsel (yeni ■■■■■ ada ■■■■■ parsel) maliklerine ait T.C. kimlik numaralarının ve adres bilgilerinin tarafına verilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Çevre, Şehircilik Ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün bila tarihli ve ■■■■■ sayılı yazısı ve eklerinde özetle;

2.1. ■■■■■ tarafından yapılan başvuruda müvekkili ■■■■■ ■■■■■ ait Elazığ ili, Merkez ilçesi, ■■■■■ (■■■■■ köyü, Bağlar mevkii, ■■■■■ Ada ■■■■■ Parsel sayılı taşınmazın yenileme işlemi nedeniyle komşu parsel olan Elazığ ili, Merkez ilçesi, ■■■■■ (■■■■■ köyü,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bağlar mevkii, Ada parsel sayılı taşınmaz maliklerine karşı dava açabilmek için Elazığ Tapu Müdürlüğüne yazılı başvuruda bulunduğu, söz konusu taşınmaz maliklerinin T.C. Kimlik numarası ve adres bilgilerinin talep edildiği, ilgili taşınmazın maliklerinin ve olduğu, ancak kişilerin adres ve T.C. Kimlik bilgilerinin 6698 KVKK kapsamında, TCK'nın 136. Maddesi 'Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak başkasına verilmesi, yayılması veya ele getirilmesi suçtur.' istinaden adres ve T.C. Kimlik bilgilerinin verilemeyeceği yönünde cevap verildiği,

2.2. Anayasa'nın "Özel hayatın gizliliği" başlıklı 20. maddesi "(1) Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.(Mülga cümle: 03/10/2001-4709/5 md.),...(3) (Ek fıkra: 07/05/2010-5982/2 md.) Herkes, kendisi ile ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisi ile ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir." hükmü ile kişisel verilerin korunması konusunun önemine vurgu yapıldığı,

2.3. Kişisel Verilerin Korunması Kanunun "Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler kısmının 12/1"maddesi "Veri sorumlusu; a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek, c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak, amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır" hükmünün yer aldığı,

2.4. Türk Medeni Kanunu'nun 'Tapu sicilinin açıklığı' başlıklı 1020. maddesi "Tapu sicili herkese açıktır. İlgisini inanılır kılan herkes, tapu kütüğündeki ilgili sayfanın ve belgelerin tapu memuru önünde kendisine gösterilmesini veya bunların örneklerinin verilmesini isteyebilir. ..." hükmünde olduğu,

2.5. Tapu Sicilindeki Bilgi ve Belgelerin Veriliş Esasları konulu 2001/11 sayılı genelgenin 'Nüfus Bilgilerinin Veriliş Esasları' başlıklı E maddesi "Nüfus sicillerinin aleniyeti ile ilgili getirilen kısıtlama, gerçek kişilerin, şahsi halleriyle ilgili bilgileri içermesi yani, bir kimsenin medeni hali, doğum tarihi, hangi nüfusa kayıtlı olduğu gibi kişilik haklarını ilgilendirebilecek bilgileri içerdiğinden tapu sicilinde mevcut nüfus bilgilerinin, (malikin adı, soyadı ve baba adı dışında) anılan maddede tahdidi olarak sayılan askerlik şubesi, adalet mercileri ve mahallin en büyük idare amirinin onayını alan daireler (bu dairelerde yazılı olarak istemde bulunmak zorundadır.) dışında hiçbir (sahtecilik olaylarının önlenmesi açısından) özel veya kamu hukuku tüzel kişisine verilmesi mümkün değildir." şeklinde düzenlenmiş, ayrıca 'TMK 1020 Maddesi İlgisini İnanılır Kılma' konulu 12.11.2012 tarihli 25-9357 sayılı Genel Duyurumuzda da, kişinin mal durumunun özel hayatından olduğu, bunun da gizliliğine dokunulmaması gerektiği, 2010 yılı Anayasa değişikliği ve Türk Ceza Kanunu değişikliği ile kişisel verilerin hukuka aykırı olarak başkasına verilmesi veya başkasına ait verilerin ele geçirilmesi konularına hassasiyet gösterildiği, tapu sicilinde yer alan bilgilerin ilgisini inanılır kılan kişiler dışındakiler ile paylaşılmasının Türk Medeni Kanunu 1007. maddesi kapsamında tazmin sorumluluğu doğurduğunun belirtildiği,

2.6. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün 08.03.2012 tarihli ve - sayılı yazısı ile buna dayanılarak Genel Müdürlüğümüz tarafından mahalline verilen 28/09/2012 tarihli ve sayılı (yürütmesinin durdurulması ve iptaline ilişkin idare mahkemesinde dava açılması sonucu mahkemesince verilen "davanın reddine" kararına karşı davacı baronun temyiz talebi üzerine Danıştay 10. Dairesi'nin 26.02.2019 tarih ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

sayılı kararı ile reddedilerek idare mahkemesi kararının onanmasına karar verilen ve dolayısıyla yargı denetiminden de geçmiş olan) talimat dahilinde; nüfus ve adres bilgilerinin gizliliğinin; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasında, Adres Kayıt Sistemi Yönetmeliği'nin 31'inci maddesinin 1'inci fıkrasında, Adres Kayıt Sistemi Uygulama Yönergesi'nin 46'ncı maddesinin 1 ve 2'nci fıkrası ile Kimlik Paylaşımı Sistemi Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrası, 7'nci maddesinin 1, 2 ve 6'ncı fıkrasında belirlendiği,

2.7. İdaremizce tapu sicili kayıtları tutulmakta ve ilgililerle bu bilgiler paylaşıldığı, tapu sicili kayıtları taşınmazı tanımlayıcı bilgiler (il, ilçe, ada, parsel vb.) ile malik adı, soyadı ve baba adından oluştuğu, adres ve diğer kimlik bilgileri ise tapu sicili üzerinde işlem yapılabilmesi için ilgililerden temin edilen ve işlenen kişisel veri olduğu, söz konusu verileri tutmakla yetkili başka bir kamu kurumu (Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü) bulunmaktadır. Talep edilen bilgiler tapu sicili kayıt bilgileri olmayıp tapu sicilinde işlem yapılması sırasında alınan ve işlenen bilgiler olduğu, 6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu uyarınca işlenen bu kişisel verilerin muhafaza edilmesi ve paylaşılması esas olduğu, talep edilen adres ve diğer kimlik bilgilerinin nüfus sicil verilerini tutmaya yetkili olan Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nden temin edilmesi veya mülki idare amirinden alınmış bir izinle İdaremise başvurulması gerekmekte olduğu, aksi takdirde 2001/11 sayılı Genelge kapsamında nüfus ve adres bilgileri dışında kalan ; maliklerin ad, soyad, baba adını içeren tapu kaydının (takyidatsız olarak) gerekli harç ve döner sermaye tutarı ödendikten sonra verilebileceği, açıklamalarına yer verilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın;

3.1. “Özel hayatın gizliliği” başlıklı 20'nci maddesinin birinci fıkrasında: “Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz...Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.”

3.2. “Hak arama hürriyeti” başlıklı 36'ncı maddesinin birinci fıkrasında: “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.”

3.3. “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74'üncü maddesinde: “...Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler...”

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun “Kurumun görevi” başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrası: “Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”

5. 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun;

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

5.1. “Avukatlığın mahiyeti” başlıklı 1’inci maddesinde: “...Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder.”

5.2. “Avukatlığın amacı” başlıklı 2’nci maddesinde: “Avukatlığın amacı; hukuki münasabetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.

Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

Yargı organları, emniyet makamları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüsleri, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıflar avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorundadır. Kanunlarındaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu kurumlar avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bu belgelerden örnek alınması vekaletname ibrazına bağlıdır. Derdest davalarda müzekkereler duruşma günü beklenmeksizin mahkemeden alınabilir.”

6. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun;

6.1. “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde: “Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.”

6.2. “Genel ilkeler” başlıklı 4’üncü maddesinde: “-(1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir. (2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur: a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma. b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma. c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme. ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma. d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme.”

6.3. “Kişisel verilerin işlenme şartları” başlıklı 5’inci maddesinde: “(1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez. (2) Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür: a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi. b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması. c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması. ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması. d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması. e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması. f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması.”

6.4. “Kişisel verilerin aktarılması” başlıklı 8’inci maddesinde: “(1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz. (2) Kişisel veriler; a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında, b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında, belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir. (3) Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.”

7. 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun “Tapu sicilinin açıklığı” başlıklı 1020’nci maddesinde: “Tapu sicili herkese açıktır. İlgisini inanılır kılan herkes, tapu kütüğündeki ilgili sayfanın ve belgelerin tapu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

memuru önünde kendisine gösterilmesini veya bunların örneklerinin verilmesini isteyebilir. Kimse tapu sicilindeki bir kaydı bilmediğini ileri süremez.”

8. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun “Dava dilekçesinin içeriği” 119’uncu maddesinde: “(1) Dava dilekçesinde aşağıdaki hususlar bulunur:

- a) Mahkemenin adı.
- b) Davacı ile davalının adı, soyadı ve adresleri.
- c) Davacının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası.
- ç) Varsa tarafların kanuni temsilcilerinin ve davacı vekilinin adı, soyadı ve adresleri.
- d) Davanın konusu ve malvarlığı haklarına ilişkin davalarda, dava konusunun değeri.
- e) Davacının iddiasının dayanağı olan bütün vakıaların sıra numarası altında açık özetleri.
- f) İddia edilen her bir vakıanın hangi delillerle ispat edileceği.
- g) Dayanılan hukuki sebepler.
- ğ) Açık bir şekilde talep sonucu.
- h) Davacının, varsa kanuni temsilcisinin veya vekilinin imzası.

(2) Birinci fıkranın (a), (d), (e), (f) ve (g) bentleri dışında kalan hususların eksik olması hâlinde, hâkim davacıya eksikliği tamamlaması için bir haftalık kesin süre verir. Bu süre içinde eksikliğin tamamlanmaması hâlinde dava açılmamış sayılır.”

9. Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numaralarının İşlenmesi Hakkında Rehberin:

9.1. “Tapu Kütüğüne Tescil” başlıklı 11’inci maddesinde: “4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 1002’nci maddesinde tapu kütüğüne tescil istemlerinin, isteyen kimliği belirtilerek istem sırasına göre derhâl yevmiye defterine yazılacağı ve bu işlemlerin dayanağı olan belgelerin, özenle sıraya konulup saklanacağı hükme bağlanmıştır. Bu işlemde de ilgililerin T.C. kimlik numarasının işlenebileceği değerlendirilmektedir.”

9.2. “Dava Açma, İstinaf, Temyiz vb. İstemli Dilekçeler” başlıklı 12’nci maddesinde: “6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun...119’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (c) bendinde dava dilekçesinde davacının T.C. kimlik numarasının yer alması gerektiği...”

Düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ERTUNÇ ERKAN BALTA’NIN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

10. Yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuranın iddiaları, İdarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Kısmen Tavsiye Kısmen Ret Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

11. Başvuran vekili, müvekkiline ait Elazığ ili, Merkez ilçesi, [REDACTED] [REDACTED] ([REDACTED] mevkiinde bulunan [REDACTED] parsel (yeni [REDACTED] ada [REDACTED] parsel) sayılı taşınmazın yenileme işlemi nedeniyle komşu taşınmaz niteliğindeki [REDACTED] parsel (yeni [REDACTED] ada [REDACTED] parsel) sayılı taşınmazın maliklerine karşı dava açılması

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

gerektiğini, bu kapsamda dava açılabilmesi için davalıların kimlik ve adres bilgilerinin, Elazığ Tapu Müdürlüğü tarafından kendisine verilmesini talep etmektedir.

12. Anayasa'nın 36'ncı maddesinde herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu vurgulanmak suretiyle savunma hakkı güvence altına alınmıştır. Savunma hakkı, temel insan hakları arasında yer alan hak arama özgürlüğünün etkin bir şekilde kullanılması için vazgeçilmez olup adil yargılanma hakkının olmazsa olmaz unsurlarından biridir. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6'ncı maddesinde savunma hakkı adil yargılanma hakkının unsurları arasında sayılmış olup adil yargılamanın gerçekleşmesi için savunma hakkının etkin bir şekilde kullanılabilmesine imkân sağlanması gerektiği açıktır.

13. Anayasa'nın 20'nci maddesinde herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahip olduğu, kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hâllerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile kişisel verilerin korunması anayasal güvence altına alınmıştır.

14. Medeni Usul Hukukumuzda taraflarca getirilme ilkesi geçerlidir. Bu ilke gereği taraflar kural olarak taleplerini dayandırdıkları iddia ve savunma vakıaları ile bunların doğruluğunu destekleyen delilleri mahkemeye bildirme sorumluluğunu taşımaktadır. Bu bakımdan, avukatın dava veya yargılama öncesinde dava malzemesi hakkında bilgi toplaması ve delil kaynaklarını araştırması gerekmektedir. Adil yargılamanın sağlanabilmesi için yargılamada uyuşmazlığa ilişkin bilgilerin toplanmasında tarafların birbiriyle veya üçüncü kişilerin taraflar ve mahkemeye işbirliği yapması bu bakımdan büyük öneme sahiptir. Dolayısıyla; anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak ve en kısa sürede çözümlenmesi, hukuki sorunların ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanması, bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunması ve hukuk devletinin işlerliğinin sağlanması bağlamında avukatlık mesleği yaşamsal bir önem taşımaktadır.

15. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 4 üncü maddesinde kişisel verilerin işlenmesinde hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma, doğru ve gerektiğinde güncel olma, belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme, işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkelerine uyulması gerektiği; 5 inci maddesinde ise kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, ancak maddede sayılan hukuki sebeplerden birinin bulunması hâlinde işlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

16. Dolayısıyla kişilerin T.C. kimlik numarası ve yerleşim yeri adresi gibi bilgilerinin kamu makamlarınca üçüncü kişilere aktarılması bakımından yalnızca talepte bulunulmuş olması yeterli olmayıp, aktarımın kanuni bir dayanağının bulunması ve veri işleme ilkelerine uygun olması gerekmektedir.

17. Bununla birlikte, kişisel verilerin korunması hakkının mutlak bir hak olmadığı; kanuni dayanağının bulunması, meşru bir amaca yönelik olması ve ölçülülük ilkesine uygun bulunması kaydıyla kişisel verilerin işlenmesinin veya aktarılmasının mümkün olduğu da açıktır.

18. Avukatlık Kanunu'nun 2'nci maddesinde, avukatlığın amacının; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamak olduğu belirtildikten sonra, aynı maddenin üçüncü fıkrasında, yargı organlarının, emniyet makamlarının, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinin, özel ve kamuya ait bankalar, noterler, sigorta şirketleri ve vakıfların avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak zorunda oldukları, kanunlarındaki özel hükümler saklı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

kalmak kaydıyla, bu kurumların avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmakla yükümlü oldukları, bu belgelerden örnek alınmasının ise vekaletname ibrazına bağlı olduğu hükme bağlanmıştır. Bu husus, Havana Kurallarında da: *“Yetkili makamların ellerinde veya denetimleri altında bulunan gerekli bilgileri, dosyaları ve belgeleri, avukatların müvekkillerine etkili bir hukuki yardım verebilmelerini sağlayacak yeterli bir sürede ulaşımlarını temin etmek, kamu makamlarının görevidir. Avukatların bu belgelere en kısa sürede ulaşımları sağlanır.”* demek suretiyle ayrıca vurgulanmıştır.

19. Söz konusu düzenlemeler ile savunma hakkının etkin bir şekilde kullanılabilmesi amacıyla kurum ve kuruluşlara, avukatlara görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak ve kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunmak yükümlülüğü getirilmiş ve sadece incelemeye sunulan belgelerden örnek alınması hususu vekaletname ibrazına bağlanmıştır. Dolayısıyla, kurum ve kuruluşların istenen bilgi ve belgeleri avukatların incelemelerine sunma ve istendiğinde bir örneğinin verilmesi yükümlülüğünün özel kanun hükümlerinde aksine istisnai düzenleme bulunmaması halleri ile sınırlandırıldığı görülmektedir. Avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri incelemesine sunma yükümlülüğünün istisnası olan kurumların yasalarındaki özel hükümlere örnek olarak ise; 1512 sayılı Noterlik Kanunu’nun “Evrak ve defterlerin gizliliği” başlıklı 55’inci maddesi, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun “Sırların Saklanması” başlıklı 73’üncü maddesi ile 213 sayılı Vergi Usul Kanununun “vergi mahremiyeti” başlıklı 5’inci maddesi verilebilir. Bu kapsamda, mezkûr Kanun’da yer verilen mercilerin, avukatın mesleğin ifası için gerek duyduğu bilgi ve belgeleri, aksine özel bir düzenleme bulunmadıkça, vekâletnameye gerek olmaksızın incelemesine sunması zorunlu olup ancak kanunlarda aksi bir düzenleme bulunması halinde avukatın bilgi ve belgelere erişim hakkı kısıtlanabilecektir.

20. İlgili mevzuatta avukatın bilgi ve belge inceleme prosedürünün nasıl gerçekleştirileceğine dair açık bir tanımlama yapılmamış olup 1136 sayılı Avukatlık Kanunu’na göre avukatların kamu kurum ve kuruluşlarından isteyebileceği belgelerin sınırlarının ve içeriğinin ne olacağı konusunda düşülen duraksamanın giderilmesine yönelik Danıştay 1. Dairesinin 10/04/2002 tarih ve E.■■■■/■■ K.■■■■/■■ sayılı istişari kararında: *“...Avukatın bilgi ve belgeleri inceleme ve örnek alabilme hakkının sınırsız olmadığı, talebin karşılanması için öncelikle talep edilen bilgi ve belgeye avukatın mesleğini ifası için gerek duyması gerektiği, bunun yanında avukatın gerek duyduğu bilgi ve belge ifadesinde geçen "gerek" sözcüğünün "herhangi bir işin yapılabilmesinin bağlı bulunduğu şey anlamını içerdiği, gerek duymak eyleminin keyfî, hiçbir nedene bağlı olmaksızın bir şeyi istemek iradesi anlamına gelmediği, herhangi bir işin yapılabilmesine bağlı bir istemi anlatmakta olduğu, böyle olunca, yasa hükmü gereği, avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgeleri hangi işin yapılabilmesine bağlı olarak incelemek istediğini, gerekliliği açıklayan nedenlerle birlikte belirtmesi ile bu belgelerin incelemesine sunulması gerektiği”* hususları belirtilmiştir

21. Aynı Kararda ayrıca: *“a) İncelemeye sunma, bilgi ve belgenin bulunduğu kurum ve kuruluş bünyesinde, gerektiğinde bir görevli eşliğinde uygun bir yerde gerçekleştirilmesi gereken bir işlemdir. b) İncelemeye sunma yükümlülüğünün, bilgi ve belgenin bulunduğu kurum ve kuruluş dışında bir yere veya şehre gönderilmesi suretiyle yerine getirilmesinin istenmesi, yasanın amacına uygun bir talep olarak değerlendirilemez. c) Avukatın gerek duyduğu bilgi ve belgelerin kapsamı, avukatların görevleriyle ve gerek duyma ifadesiyle ilgili açıklamalarda belirtilen sınırlar içinde anlaşılmalı ve değerlendirilmelidir.”* Denmek suretiyle bilgi ve belge incelenmesi ve örnek alma işlemine dair prosedürün gerçekleştirilmesinde taraflarca göz önünde bulundurulması gereken hususlar belirlenmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

22. Danıştay 10. Dairesinin 20/04/2015 tarihli ve E.■■■■/■■■■ K.■■■■/■■■■ sayılı kararında ise: *“Uyuşmazlıkta, borçlu olan şahsa ait nüfus bilgilerinin alacaklı durumunda olan şirket vekiline icra takibinde kullanılmak üzere istenildiği hususunda tereddüt bulunmadığından, elde edilmemesi halinde hak arama özgürlüğünün kısıtlanması sonucuna yol açabilecek söz konusu bilgilere erişimin, davacı açısından hukuksal sonuç doğurduğu, bu nedenle hak arama hürriyeti ve adil yargılanma hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durumda, borçlu olan şahsa ait nüfus bilgilerinin davacı şirket vekiline verilmemesine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.”* Denmek suretiyle talep edilen bilgi ve belgelerin avukatların incelemesine sunulmasının önemi vurgulanmıştır.

23. Sigorta avukatı olan davacının rücu işlemlerini başlatabilmek amacıyla sadece plaka bilgisine sahip olduğu kazaya karışan aracın sahibine ilişkin kimlik ve adres bilgilerinin tarafına verilmesi isteminin, 4982 sayılı Kanun’un 21’inci maddesine göre özel bilgi mahiyetinde olduğu gerekçesiyle reddedilmesi üzerine açılan davada ise İstanbul 2. İdare Mahkemesi tarafından verilen 23/11/2015 tarihli ve E.■■■■/■■■■ K.■■■■/■■■■ sayılı kararda: *“Anılan yasa hükümlerinin değerlendirilmesinden; belirtilen kurum ve kuruluşların avukatlara görevleri ile ilgili konularda yardımcı olmak, belge bilgileri incelemesine sunmak ve vekalet ibrazı ile de fotokopi vermek zorunda olduğu, bu durumun istisnasının ise özel yasalarında engel bir halin bulunması olduğu görülmektedir. Öte yanan, Avukatlık Kanunu özel bir yasa olup genel yasa niteliğindeki Bilgi Edinme Hakkı Kanunundaki hükümlerden önce uygulanır. Kaldı ki buradaki başvuru bir bilgi edinme başvurusu değil, Avukatlık Kanunu’nun verdiği yetki uyarınca yapılan bir mesleki hakkın kullanılması, meslek icrasının asgari gereğidir.”* İfadelerine yer verilerek davacının talebinin davalı İdarece özel hayatın gizliliği gerekçe gösterilerek reddedilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

24. Öte yandan 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 1020’nci maddesinde “Tapu sicili herkese açıktır. İlgisini inanılır kılan herkes, tapu kütüğündeki ilgili sayfanın ve belgelerin tapu memuru önünde kendisine gösterilmesini veya bunların örneklerinin verilmesini isteyebilir.” hükmüne yer verilmiştir.

25. Anılan hükümle tapu sicilinin açıklığı ilkesi kabul edilmiş; ancak tapu sicilinin açıklığı, tapu müdürlüğünün elinde bulunan her türlü kişisel verinin sınırsız şekilde üçüncü kişilere aktarılabilceği anlamına getirilmediği düşünülmektedir. Nitekim tapu sicilinin aleniliği ile tapu sicili dışında bulunan veya işlem nedeniyle elde edilen kişisel verilerin korunması arasında ayırım yapılması gerektiği görülmektedir.

26. Bu kapsamda, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğün cevabında da belirtildiği üzere, maliklerin adı, soyadı ve baba adı gibi tapu sicilinde yer alan bilgiler ile T.C. kimlik numarası ve adres gibi işlem sırasında alınan ve tapu sicili üzerinde ayrıca yer almayan kişisel verilerin aynı hukuki rejime tabi olmadığı anlaşılmaktadır.

27. Bu nedenle, başvuranın doğrudan ■■■■ parsel maliklerinin T.C. kimlik numaralarının kendisine verilmesine ilişkin talebi bakımından, yalnızca TMK’nın 1020’nci maddesindeki tapu sicilinin açıklığı ilkesine dayanılarak bu bilgilerin verilmesinin zorunlu olduğu sonucuna ulaşılması mümkün görülmemektedir.

28. Nitekim Kişisel Verileri Koruma Kurulunun uygulamasında da kişisel verilerin belirli, açık ve meşru bir amaçla, amaçla bağlantılı ve ölçülü şekilde işlenmesi gerektiği; bir verinin kamuya açık hâle gelmiş olmasının dahi o verinin her amaçla ve sınırsız biçimde kullanılabileceği anlamına gelmeyeceği kabul edilmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

29. Bununla birlikte uyuşmazlığın adres bilgileri bakımından ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 119 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre dava dilekçesinde davacı ile davalının adı, soyadı ve adreslerinin gösterilmesi gerekmektedir. Aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca, birinci fıkranın belirli bentlerinde yer alan eksikliklerin giderilmemesi hâlinde davacıya kesin süre verilmekte ve eksikliğin süresinde tamamlanmaması durumunda davanın açılmamış sayılması sonucu doğabilmektedir.

30. Dolayısıyla dava açma iradesinin kullanılabilmesi ve davalıya usulüne uygun tebligat yapılabilmesi bakımından davalının tebligata elverişli adresinin belirlenmesi, yalnızca idari bir bilgi talebi olmayıp, Anayasa'nın 36 ncı maddesinde güvence altına alınan hak arama hürriyeti ve mahkemeye erişim hakkı ile doğrudan bağlantılı bir nitelik taşımaktadır.

31. Nitekim Danıştay 10. Dairesinin 09/03/2015 tarihli, E.■■■■/■■■■ K.■■■■/■■■■ sayılı kararında, avukat tarafından dava açılacak kişilerin adres bilgilerinin talep edildiği bir uyuşmazlıkta; dava dilekçesindeki davalı adresine ilişkin eksikliğin giderilmemesi hâlinde davanın açılmamış sayılması ihtimali bulunduğu dikkate alınarak, adres bilgilerine erişimin hak arama hürriyeti ve adil yargılanma hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiği kabul edilmiş ve avukatın davalıların adreslerini öğrenmek amacıyla yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin hukuka uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

32. Anılan Danıştay kararının somut uyuşmazlık bakımından önem taşıyan yönü, adres bilgisinin mutlak surette herkesle paylaşılabilmesinin kabul edilmesi değil; dava açmak amacıyla ve dava dilekçesinde adres gösterme zorunluluğunun yerine getirilmesi için, avukat tarafından yapılan somut ve hukuken meşru bir adres talebinin hak arama özgürlüğü bağlamında değerlendirilmesi gerektiğinin kabul edilmiş olmasıdır.

33. Somut olayda da başvuran, belirli bir taşınmazın maliklerine karşı dava açılması gerektiğini, dava konusu taşınmazın ada ve parsel bilgilerini açıkça göstererek ve talep edilen bilgilerin dava açma amacıyla kullanılacağını belirterek başvuruda bulunmuştur.

34. Başvurunun amacı, talep edilen kişisel verilerin ticari, özel veya ilgisiz bir amaçla kullanılması olmayıp, müvekkiline ait olduğu belirtilen taşınmazın yenileme işleminden kaynaklandığı ileri sürülen uyuşmazlık nedeniyle komşu parsel maliklerine karşı yargı yoluna başvurulabilmesini sağlamaktır.

35. Bu itibarla başvuranın adres bilgilerine yönelik talebinin, kişisel verilerin korunması hakkı ile hak arama özgürlüğü arasında makul bir dengeleme yapılmak suretiyle değerlendirilmesi gerekmektedir.

36. Her ne kadar Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün cevabi yazısında, adres bilgilerinin Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından tutulduğu ve bu nedenle Tapu Müdürlüğünden temin edilemeyeceği belirtilmiş ise de, başvuranın talebinin sırf kişisel veri niteliğinde olması gerekçesiyle ve hak arama özgürlüğü boyutu yeterince değerlendirilmeden reddedilmesi, somut olayın özellikleri karşısında hakkaniyetli bir çözüm olarak görülmemektedir.

37. Öte yandan, başvuranın T.C. kimlik numarası talebi bakımından farklı bir değerlendirme yapılması gerekmektedir. Zira HMK'nın 119 uncu maddesinde dava dilekçesinde davalının T.C. kimlik numarasının bulunması zorunlu bir unsur olarak düzenlenmemiş; buna karşılık davalının adı, soyadı ve adresinin gösterilmesi öngörülmüştür. Nitekim KVKK'nın T.C. kimlik numaralarının işlenmesine ilişkin rehberinde de HMK m.119 bakımından davacının T.C. kimlik numarasının dava dilekçesinde bulunmasına ilişkin düzenlemeye yer verilmekte, davalı bakımından ise ad, soyad ve adres bilgileri gösterilmektedir.

38. Dolayısıyla başvuranın “HMK'nın 119 uncu maddesi gereğince davalının T.C. kimlik numarasının dava dilekçesinde bulunmasının zorunlu olduğu” yönündeki değerlendirmesi hukuken isabetli olmadığı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

düşünülmektedir. Davalıya ait T.C. kimlik numarasının dava açılabilmesi bakımından zorunlu bir unsur olduğuna ilişkin somut bir yasal düzenleme bulunmadığından, bu bilginin Tapu Müdürlüğünden temini yönündeki talebin reddedilmesi yönünde hukuka aykırılık tespit edilmemiştir.

39. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde; şikayete konu edilen hususa ilişkin olarak, 1136 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında avukatlara görevlerini yerine getirirken tanınan bilgi ve belge temin etme yetkisi ile 6698 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.” şeklindeki hüküm birlikte değerlendirildiğinde, talep ettiği bilgi ve belgeyi aynı Kanunun 4 üncü maddesindeki şartlara uygun olarak görevi kapsamında istediğini ispat etmek şartıyla başvurana, muhatap İdare tarafından gerekli imkânın sağlanması gerektiği değerlendirilmiştir.

40. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya kapsamında somut olay değerlendirildiğinde; taşınmazın yenileme işlemi nedeniyle komşu parsel olan [REDACTED] parsel (yeni [REDACTED] ada [REDACTED] parsel) maliklerine karşı dava açabilmesi için söz konusu taşınmaz maliklerine ait T.C. kimlik numaralarını ve adres bilgilerini Tapu Müdürlüğünden talep ettiği, Tapu Müdürlüğü tarafından ise 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun kapsamına girdiğinden bahisle başvuranın talebinin reddedildiği, yukarıda yer verilen mevzuat ve açıklamalar dikkate alındığında başvuranın dava açabilmesi için karşı tarafın T.C. kimlik numaraları bilgilerine gerek olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, başvuranın bu bilgi talebinin reddedilmesinin hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu, bununla birlikte başvuranın dava açabilmesi için davalıların isim, soyisim ve adres bilgilerden ihtiyaç duyduğunun açık olduğu ve bu bilgileri edinememesi durumunda davanın açılmamış sayılacağı sonucuyla karşılaşabileceği, bu durumun ise hak arama özgürlüğünün kısıtlanmasına yol açabileceği ve mahkemeye erişim hakkına engel teşkil edebileceği anlaşılmış olup başvuranın bu bilgi talebinin yerine getirilmesi hususunda İdareye tavsiyede bulunulması gerektiği kanaat ve sonucuna varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

41. İyi yönetim ilkelerine, 28/03/2013 tarihli ve 28601 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6. maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgeler bakımından idare tarafından süresi içerisinde işlem tesis edildiği; böylece “makul sürede karar verme ve kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi” ilkelerine uygun davranıldığı anlaşılmıştır. Buna karşılık, başvurana iletilen cevabi yazıda, idarenin kararına karşı hangi sürelerde hangi mercilere başvurulabileceğinin gösterilmediği anlaşıldığından “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uygun davranılmadığı tespit edilmiş olup, idareye bu ilkeye de uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

42. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvurunun Kurumumuz tarafından reddedilmesi hâlinde, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. 21 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca ise tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Buna göre; ilgili idarenin eylem ve işlemlerine karşı dava açma süresinden arta kalan sürede görevli ve yetkili mahkemelerde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçelerle, **BAŞVURUNUN KISMEN KABULÜ KISMEN REDDİNE,**

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Başvuranın talep ettiği dava açabilmesi için karşı tarafın T.C. kimlik numaraları bilgilerinin tarafına verilmesi talebinin **REDDİNE**,

Avukat olan başvuranın, dava açabilmek için ihtiyaç duyduğu komşu parsel maliklerine ait isim, soyisim ve adres bilgilerini öğrenilmesine yönelik bilgi talebinin yerine getirilmesi hususunda **TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA**,

6328 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, bu karar üzerine tesis edilecek işlemin veya eylemin 30 (otuz) gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna;

Kararın, **BAŞVURANA** ve **TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE** tebliğine;

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

Mehmet AKARCA
Kamu Başdenetçisi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.